

אברהם
תולדות
נח

משפחת רבי ישראל נח שניאורסאהן - המהרי"ן
בנו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק

אברהם
תולדות
נח

משפחת ר' ישראל נח שניאורסאהן – המהרי"ן
בנו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק

פתח דבר

לקראת היארצייט הק"ס של רבינו הצמח צדק בי"ג ניסן ויום הסתלקות בנו האדמו"ר רבי ישראל נח שניאורסון - המהרי"ן מניעז'ין בי"ז ניסן, מוגש לפניכם קובץ הסוקר את תולדות חייו ותולדות צאצאיו.

ידועה חביבותו המיוחדת של כ"ק רבינו לצאצאי אדה"ז; דבר שבא לידי ביטוי בהוראות והדרכות בנוגע לעריכת "ספר הצאצאים". בקובץ זה נעשה ניסיון ראשוני לסקור את רשימת צאצאיו דרך בנו בכורו הרה"ג מו"צ בניעז'ין ר' שניאור דוב בער.

התמונות (שעברו עיבוד וצביעה מחדש) והחומר של הקובץ לקוחים מתוך האתר "ג'ני", ספר הצאצאים, אתר הצאצאים, חב"דפדיה ועוד. נודה למי שיש בידו עוד חומרים בנושא ויואיל בטובו לשלוח לכתובת המייל המצורפת:

yrhwmpysl@gmail.com

גרפיקה: הת' שניאור זלמן שי' גערליצקי.

ניסן ה'תשפ"ו
פ. זקלס

תוכן עניינים

- 5.....שער ראשון - המהרי"ן
- 9.....שער שני - שניאור דובער שניאורסון
- 11.....שער שלישי - נכדי המהרי"ן
- 17.....שער רביעי - ניני המהרי"ן

שער ראשון

תולדות
המזהר י"ן

תולדות המהרי"ן

הרה"ח ישראל נח שניאורסון נולד לאביו אדמו"ר הצמח צדק, ולאמו הרבנית חיה מושקא בשנת תקע"ה (יש אומרים: תקע"ו) בעיירה ליובאוויטש, כבנם הרביעי. נקרא על שמם של הבעל שם טוב ושל סבו, רבי נח אלטשולר.

נשא את בת דודתו הרבנית פריידא, נכדתו של האדמו"ר האמצעי, בתו של הרב יקותיאל זלמן ולס (חתן אדמו"ר האמצעי). לאחר שנפטרה בגיל צעיר נשא את הרבנית זלאטא בזוו"ש. וכפי הנראה בזוג שלישי נשא את הרבנית נחמה דינה אחות הרב ר' עקיבא רטנר ממינסק.

באותן שנים שהיה סמוך על שולחן אביו, השקיע את רוב מרצו בלימוד תורת הנגלה, והיה ידוע כבקי בש"ס ובפוסקים. אביו היה מוסר לו שאלות בהלכה להשיב עליהם, ואף מינהו לעמוד בראש הישיבה שיסד בליובאוויטש בשנת ה'תר"א והתקיימה כעשר שנים.

תשובות שנכתבו על ידו בתקופת חיי אביו ולאחר מכן, פורסמו בכתבי עת של תנועת חב"ד. כנראה חלק מהתשובות בהלכה שנכתבו בשו"ת צמח צדק, נכתבו על ידו, בעיקר בשנותיו האחרונות.

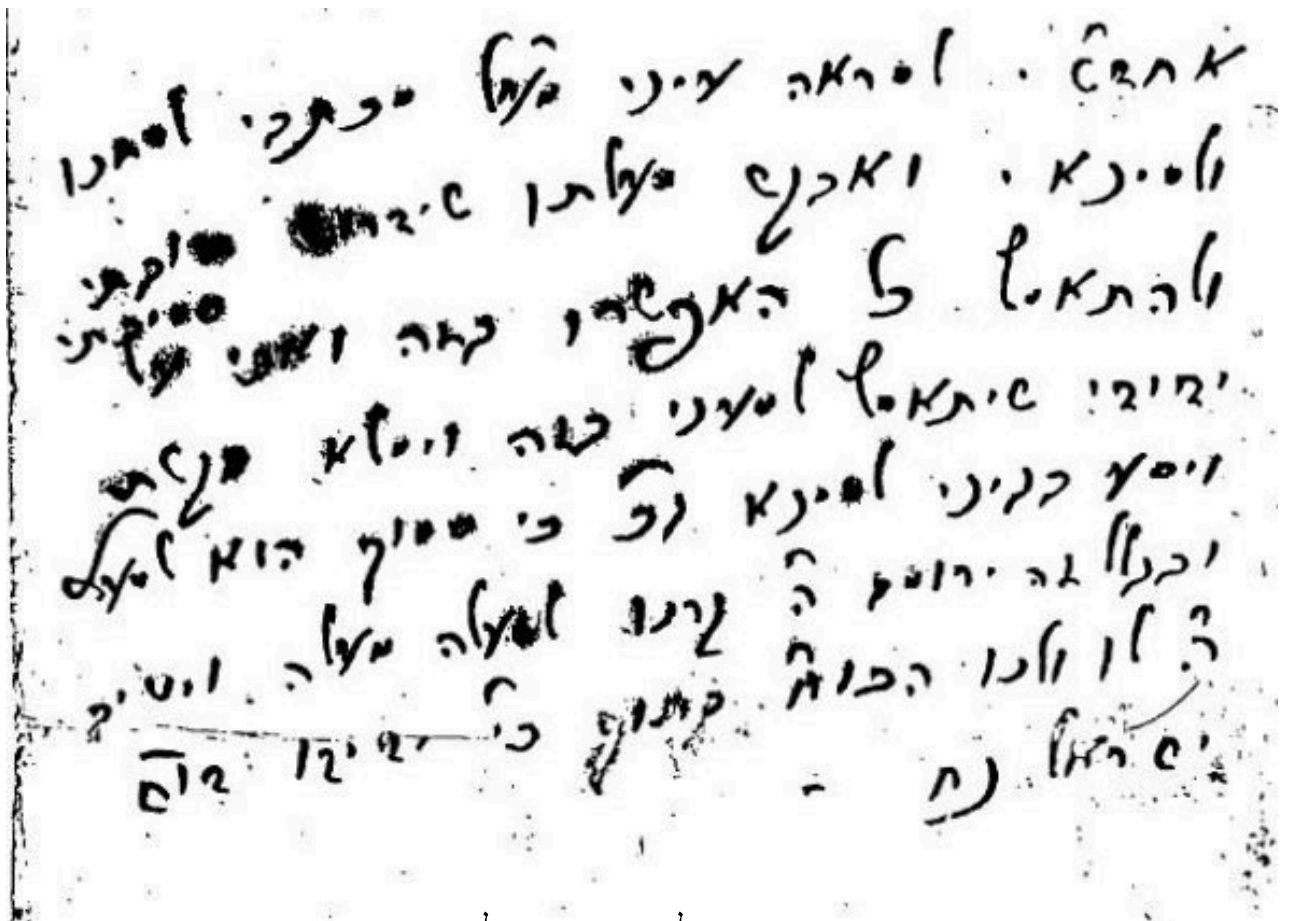
בשנים מאוחרות יותר היה עיקר עסקו בלימוד החסידות.

בזוג רביעי נשא נכדה אחרת של סבו אדמו"ר האמצעי, הרבנית חנה חיקע (לקו"ד ח"א ע' לב. בתולדות משפחת הרב מליאדי ע' 61 נכתב: חנה חישא) בת דודו הרב מנחם נחום בן אדמו"ר האמצעי.

רב, דיין ואדמו"ר

לאחר הסתלקות אדמו"ר הצמח צדק נשאר שנתיים בליובאוויטש שם החל באמירת מאמרי חסידות.

בסוף שנת תרכ"ח התבקש להגיע לעיר ניעז'ין, מקום מגורי חותנו, ומקום קבורת סבו האדמו"ר האמצעי, שם שימש כרב העיר וכאדמו"ר, לאחר שחסידות חב"ד התפצלה בין בניו של הצמח צדק באותה תקופה, תחת השם "חב"ד-ניעז'ין".

אחרי. אסראה עיני בעל ספרני אסמנו
ואסינא. ואכני בעלנו סיני סופני
ואתאל. האפניו קנה ואפי סופני
יחיזו סינאל אפעני כנה וילא סופני
ויסע קניני אסינא וכ כי סיוק הוא אפעני
וקנא גה ירוס ה ינינו אפעל אפעל וויטיק
ה או ואלו הכנה קתונק כי ינינו וויטיק
יסינא נח

ממכתבו לידידו זאב וואלף

בסוף ימיו ביקש מאחיו מוהר"ר שמריה נח שניאורסון שימשיך את דרכו בניעז'ין, אך לא הסתייע מילתא ובפועל המשיך דרכו בנו הרה"ק שניאור דובער מסוראז ע"ה (ראה לקמן).

פטירתו

בי"ז ניסן תרמ"ג - א' דחומ"פ - בגיל 66 שנה הסתלק, חצי שנה לאחר הסתלקות אחיו אדמו"ר מהר"ש. מפני שהיה הבן האחרון של רבינו (הצמח צדק) עוררה הסתלקותו רעש גדול. נטמן על-יד סבו אדמו"ר האמצעי בניעז'ין.

שער שני

תולדות
שניאור דובער
שניאורסון

שניאור דובער שניאורסון

הרה"ח שניאור דובער (בער) שניאורסון נולד לר' ישראל נח שניאורסון
והרבנית פריידא ולס, בשנת תקצ"ד כבנם הראשון.

נישא למרת סעסיא גושנסקי - בתו של ר' מרדכי גושנסקי.

להלן נוסח ההזמנה לחתונה שנכתב על ידי המהרי"ן לתושבי האזור:

לכבוד אה' ידידינו המופלג' הוותיקי' נגידים וחסידיים אנ"ש דק' סוראז, אמהלין,
שטארדוב, פאהאר ה' עליהם יחיו הנה בקרב יהי אי"ה נשואי בני המופלג ר' שניאור
בער שי' למז"ט, ע"כ אמרתי אקרא נא למאהבי נפשנו בקריאה של חיבה לבא על
ראש שמחתינו, ועלינו לכבדם אי"ה, והשי"ת ירומם קרנם מעלה מעלה ויתברכו
בברכה המשולשת. ד' או"נ ידים דוש"ת מלונ"ח ישראל נח באאמו"ר שי'

במשך שנים היה מו"ץ של העיירה סוראז' שברוסיה.

בי"ז ניסן תרמ"ג - עת פטירת אביו ר' ישראל נח שניאורסון, המהרי"ן -
החל לשמש כמו"ץ ורב בעיירת נייעז'ין שבאוקראינה; אך סירב לשמש
כאדמו"ר.

הסתלק באדר תרנ"א ומנוחתו כבוד בנייעז'ין.

שם המשפחה של בניו היה "ברוביץ", כפי הנהוג באותם ימים ששם
המשפחה היה על שם אב המשפחה ("בער").

בניו ובנותיו:

שטערנא מילנר (שניאורסון).

יוסף לייב ברוביץ שניאורסון.

אברהם זלמן ברוביץ שניאורסון.

שיינא מושא שפירא (שניאורסון).

גיליה שניאורסון.

שרה רחל לוי (שניאורסון).

מנחם מענדל שניאורסון.

רבקה קרול (שניאורסון).

שער שלישי

תולדות
נכדי
המזהר י"ן

תולדות שטערנא מילנר

מר' שטערנא מילנר-שניאורסון נולדה לר' שניאור דובער ולמר' סעסיא בשנת תרי"ח.

נישאה בזוג"ר לר' שעיה אבא גורביץ' ובזוג"ש נשאה לר' חיים מילנר.

תולדות יוסף לייב ברוביץ שניאורסון

ר' יוסף לייב ברוביץ שניאורסון נולד לר' שניאור דובער ולמר' סעסיא בשנת תרי"ט.

נישא למרת בריינה (ברכה) הלר (בת ר' גדליה), נולדה בשנת תרט"ז ונפטרה בכ"ד שבט תרצ"ט. הזוג התגורר במוסקבה.

ר' יוסל לייב נפטר עקב דלקת ריאות בח' מר-חשוון תרע"ז. לזוג ארבעה בנים:

- גולדה שניאורסון.
- סורה לאה שניאורסון.
- ישראל נח שניאורסון.
- אסתר שניאורסון.

תולדות אברהם זלמן ברוביץ שניאורסון

ר' אברהם זלמן ברוביץ שניאורסון נולד לר' שניאור דובער ולמר' סעסיא בי"ד באייר ה'תרכ"ו, ונפטר בכ' בניסן תרע"ה.

נישא לפרלה לגובייר. ולאחר מכן עקב פטירתה המוקדמת - עם אחותה פסיה מלכה (אביהן הוא ר' ישראל זלמנוביץ' לגובייר). לר' אברהם שלושה ילדים:

- ישראל נח זלמנוביץ' שניאורסון
- חנה שניאורסון.
- מנדל אריה אברמוביץ שניאורסון.

תולדות שיינא מושא שפירא – שניאורסון

מרת שיינא מושא שפירא-שניאורסון נולדה לר' שניאור דובער ולמרת סעסיא בשנת תרכ"ז בעיירה פינסק שבבלארוס.

נישאה למיכאל שפירא, נולד בה' בשבט תרי"ט בפנדליס שבליטא. נפטר בשנת תש"ד ונקבר בפאריס-אפריקה; אביו ר' אברהם אבא שפירא. מר' שיינא נפטרה בכ' כסלו תש"ה ונטמנה במקום קבורת בעלה - פאריס-אפריקה. למר' שיינא ובעלה שמונה ילדים:

• חיה בריאנה רודין.

• פייגא מנוחה שפירא.

• הלל שפירא.

• רחל הר.

• ישראל שפירא.

• פרידה אורלוביץ'.

• שניאור שפירא.

• ברוריה שפירא.

תולדות גיליה שניאורסון

מר גיליה שניאורסון נולד לר' שניאור דובער ולמר' סעסיא בשנת תרל"ג, ונפטר בשנת תרפ"ט. התגורר במוסקבה, ועסק במסחר. נישא לשרה רודניאנסקי; נולדה לאברהם רודניאנסקי, נפטרה לערך בשנת תשל"א ונקברה במוסקבה, רוסייה.

למר גיליה ואשתו 7 ילדים:

• סטערנא שניאורסון.

• בער (בוריס) שניאורסון.

• ישראל שניאורסון.

• מריה שולמן-שניאורסון.

• אנה דשקביץ'-שניאורסון.

• זלמן שניאורסון.

• רבקה שניאורסון.

תולדות מנחם מענדל שניאורסון

ר' מנחם מענדל שניאורסון נולד לר' שניאור דובער ולמר' סעסיא בסביבות שנת ה'תרל"ה.

נישא עם מר' זלאטא.

למנחם מענדל ואשתו 2 ילדים:

- רעכיל ביילא שניאורסון.
- מרים שניאורסון.

תולדות שרה רחל לוי - שניאורסון

מרת שרה רחל לוי-שניאורסון נולדה לר' שניאור דובער ולמרת סעסיא בשנת תרל"ט.

נישאה לר' אהרון לוי, נולד לר' גרשון לוי בי"ז כסלו תרכ"ז בוילנה שבליטא.

למר' שרה רחל ובעלה 2 ילדים:

- יוליה לוי.
- גריגורי לוי.

תולדות רבקה קרול - שניאורסון

מרת רבקה קרול - שניאורסון נולדה לר' שניאור דובער ולמר' סעסיא בשנת תרמ"ד. נפטרה בכ"ג אדר תש"כ ונטמנה במוסקבה שברוסיה.

נישאה לשמואל קרול בן מיכאל קרול.

למר' רבקה קרול ובעלה 2 ילדים:

- מיכאל קרול.
- סוזנה קרול.

תמונות

קבר שיינא מושא שפירא ובעלה
(מיכאל) בפאריס

קברה של מר' רבקה קרול

מר גיליה שניאורסון

שער רביעי

תולדות
ניני
המהרי"ן

- א. ר' ישראל נח שניאורסון נולד לר' יוסל לייב שניאור ברוביץ' ולמר' בריינה בשנת תרמ"ה בקמניץ-פודולסקי שבאוקראינה.
- ב. מר' שרה לאה שניאורסון נולדה לר' יוסל לייב שניאור ברוביץ' ולמר' בריינה בי"ג באלול תרמ"ג בקמניץ-פודולסקי שבאוקראינה.
- ג. מר' אסתר שניאורסון נולדה לר' יוסף לייב שניאור ברוביץ' ולמר' בריינא בכ"ב באב ה'תרמ"ז בקמניץ-פודולסקי שבאוקראינה.
- ד. מר' גולדה שניאורסון נולדה לר' יוסף לייב ולמר' בריינא בי"ט אדר ב' ה'תרנ"ד בקמניץ-פודולסקי שבאוקראינה.
- ה. ר' ישראל נח זלמנוביץ' שניאורסון נולד לר' אברהם זלמן ברוביץ בב' אב תרמ"ד; נישא למר' מוסיא בורכוביץ' נולדה בתרמ"ב ונפטרה בתרצ"ב בת ר' ברוך בורכוביץ' שניאורסון (לערך תרכ"ג - ?).
- ו. מר' חנה שניאורסון נולדה לר' אברהם זלמן ברוביץ בי"ט שבט תרמ"ח במוסקבה, רוסיה. נפטרה בגיל צעיר (קודם גיל 11).
- ז. ר' מענדל אריה אברמוביץ' שניאורסון נולדה לר' אברהם זלמן ברוביץ' בח' תמוז תרמ"ו במוסקבה, רוסיה. נפטר בב' אייר תרע"ו במוסקבה, עקב מחלת האבעבועות שחורות.
- ח. מר בער (בוריס) שניאורסון נולד למר גדליה ולמר' שרה בי' אייר תרנ"ט בסוראז' שברוסיה. נישא למר' סוניה. נולדה בשנת תרס"ה ונפטרה בשנת תרפ"ו. בוריס נפטר בשנת תשל"ו.
- ט. מרת אנה דשקביץ' נולדה למר גדליה ולמר' שרה בשנת תרס"ו בסוראז' שברוסיה; נפטרה בשנת תשנ"ה. נישאה למר סרגיי (תרנ"ו - תרצ"ח) נפטר בגיל 42.

י. מרת מריה שולמן נולדה למר גדליה ולמר' שרה בשנת תרס"ה בסוראז' שברוסיה; נפטרה בשנת תשנ"ב ונטמנה במוסקבה-רוסיה. נישאה למר מוריס (תרס"ד - תשמ"א).

יא. מר ישראל שניאורסון נולד למר גדליה ולמר' שרה בשנת תרס"ה בסוראז' שברוסיה; נפטר בשנת תשנ"ב ונטמן במוסקבה-רוסיה. נישא ללובה גפטר (כ"ב באב ה'תרנ"ח - י"ח בתמוז ה'תשכ"א) נטמן ברוסיה.

יב. מר זלמן שניאורסון נולד למר גדיליה ולמר' שרה בו' אדר א' ה'תרס"ח בסוראז' שברוסיה; נפטר בי"ט בניסן ה'תשנ"א ונטמן בארצות הברית, עסק כעיתונאי ועורך. נישא ללובה גורביץ' (כ"ט בתשרי ה'תרס"ז - ט"ז באייר ה'תשמ"ט) נקברה בארצות הברית. **בנם:** מר אלכסנדר שניאורסון (כ"ז באלול ה'תרצ"א - י"א בכסלו ה'תשפ"א) נטמן במוסקבה.

יג. מר רבקה שניאורסון נולדה למר גדליה ולמר' שרה בב' חשוון ה'תער"ב בסוראז' שברוסיה; נפטרה בב' אדר ה'תשע"ב ונטמנה במוסקבה-רוסיה. נישאה ליוסף ילין.

יד. מר' שטערנא שניאורסון נולדה למר גדליה ולמר' שרה לערך שנת תרנ"ז בסוראז' שברוסיה. נפטרה בשנת תשל"א ונטמנה במוסקבה-רוסיה.

טו. מרת חיה בריאנה רודין נולדה למר מיכאל ומרת שיינא מושקא שפירא בשנת תרנ"א.

טז. מרת פייגא מנוחה שפירא נולדה למרת שיינא מושקא שפירא ולמר מיכאל בג' בחשוון ה'תרנ"ג ברוקישקיס-ליטא.

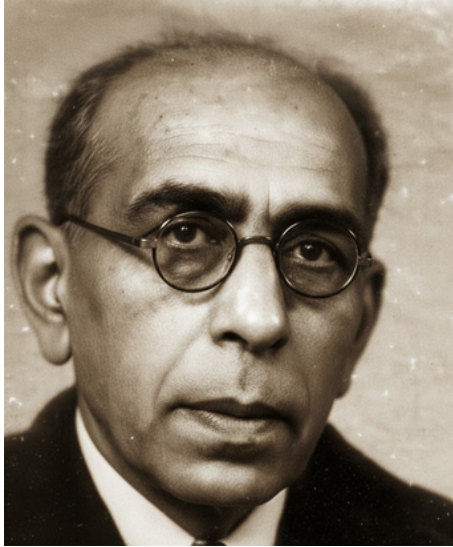
יז. מר הלל שפירא נולד למרת שיינא מושקא שפירא ולמר מיכאל בד' בשבט ה'תרנ"ו ונפטר בג' באדר ב' ה'תרנ"ז.

יח. מרת רחל ביילא שניאורסון נולדה לר' מנחם מענדל שניאורסון ולמרת זלאטא בי"ד בכסלו ה'תרנ"ט בניעז'ין-אוקראינה.

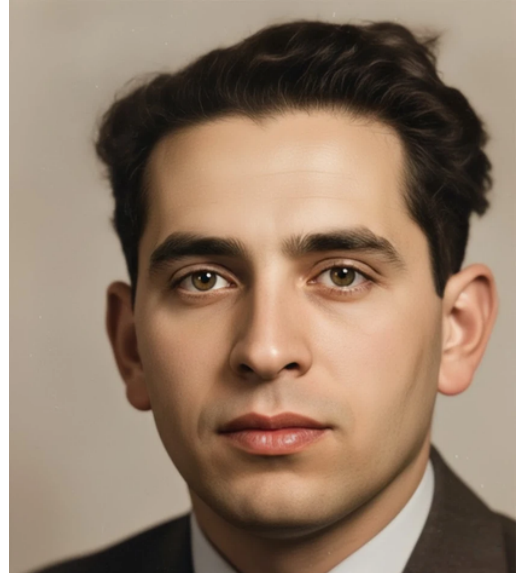
- יט. מרת מרים שניאורסון נולדה לר' מנחם מענדל שניאורסון ולמרת זלאטא בכ"ו בחשוון ה'תרס"א בניעז'ין-אוקראינה.
- כ. מרת יוליה לזין נולדה למרת שרה רחל לזין ואהרן בד' באייר ה'תרס"ד בוילנה-ליטא.
- כא. מר גריגורי לזין נולד למרת שרה רחל לזין ואהרן בי"א בסיוון ה'תר"ע בוילנה-ליטא.
- כב. מר מיכאל קרול נולד למרת רבקה קרול ושמואל בתר"פ.
- כג. מרת סוזנה סמזילובנה קרול נולדה למרת רבקה קרול ושמואל בכ"ד בניסן ה'תרפ"ה; נפטרה בשנת תשמ"ה, במוסקבה-רוסיה.

תמונות

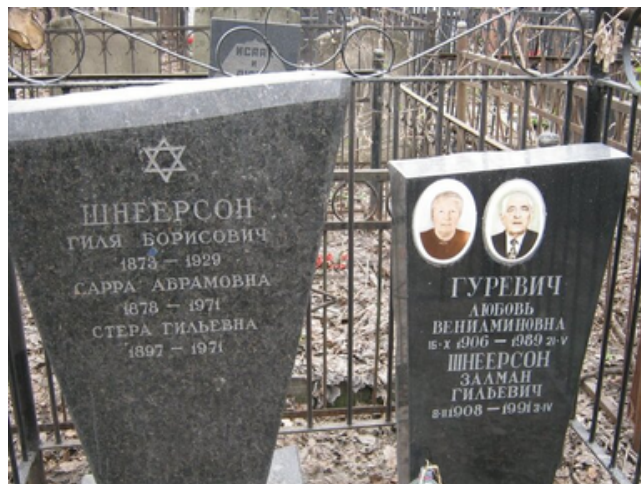
גינים

מר בער (בוריס) שניאורסון נין
מספר

מר זלמן שניאורסון נין
מספר

קבר הזוג (מר זלמן ואשתו) נין מספר